

Inhoud

Arbeid en sociale zekerheid

- Vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte, 30 september 2007. pag. 3
- Vacatures naar economische activiteit, seizoengecorrigeerd, 30 september 2007. pag. 3
- Ontstane vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte, 3e kwartaal 2007. pag. 4
- Vervulde vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte, 3e kwartaal 2007. pag. 5

Handel en horeca

- Ontwikkeling van de omzet (incl. BTW) van kantines en catering, 3e kwartaal 2007. pag. 5
- Ontwikkeling van de omzet (incl. BTW) van verblijfsrecreatie, 3e kwartaal 2007. pag. 5
- Ontwikkeling van de omzet (incl. BTW), prijzen en hoeveelheden van horeca, september 2007. pag. 5

Inkomen en bestedingen

- Consumentenconjunctuuronderzoek, november 2007. pag. 2

Verklaring van de tekens

. = gegevens ontbreken; – = nihil; x = geheim; * = voorlopig cijfer.
( ) achter de titel = nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

Auteursrecht

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2007.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.
ISSN: 0166-9680.

Informatie

Infoservice: tel. (088) 570 70 70;
Website: www.cbs.nl;
Conjunctuur: teletekst pag. 506 en 507;
Redactie SB: CBS, Postbus 4000, 2270 JM Voorburg.

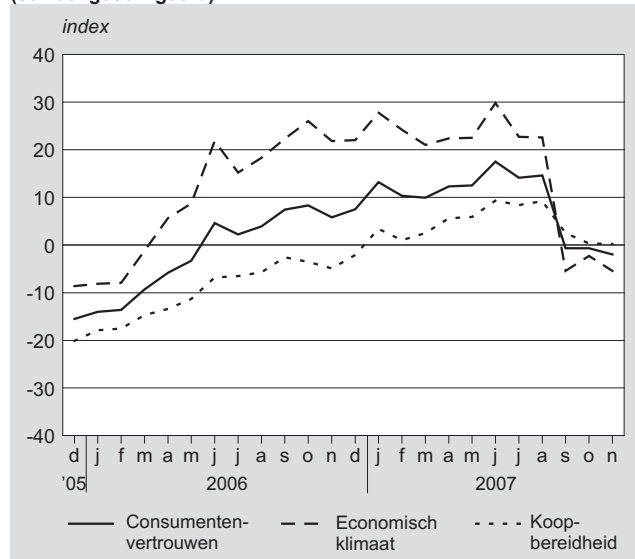
Vertrouwen consument licht afgenomen

Het vertrouwen van de Nederlandse consument is in november iets afgenomen. De indicator voor het consumentenvertrouwen daalde van -1 naar -2. Net als in oktober ontloopt het aantal optimisten en pessimisten elkaar nauwelijks. In vergelijking met toen zijn consumenten iets negatiever geworden over het economisch klimaat. De koopbereidheid bleef hetzelfde.

De stemming over het economisch klimaat in Nederland verslechterde iets. De consumenten waren wat somberder over de economische situatie zowel in de afgelopen twaalf maanden als in de komende twaalf maanden.

De koopbereidheid van consumenten veranderde in november niet. In september was er nog sprake van een forse afname van de koopbereidheid, gevolgd door een geringe afname in oktober. Over de eigen financiën in de afgelopen en komende twaalf maanden zijn de consumenten niet van mening veranderd. Daarnaast vinden ze het een iets minder gunstige tijd voor grote aankopen.

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

Consumentenconjunctuuronderzoek 1)

(43)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen 2)</i>												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	10	10	12	13	18	14	15	-1	-1	-2	
<i>Index van het economisch klimaat 2)</i>												
2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	30	23	23	-5	-2	-5	
<i>Index van de koopbereidheid 2)</i>												
2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	2	6	6	9	8	9	3	0	0	

1) Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproefaantal is 1006 in de maand november 2007. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

2) Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.

Vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte 1)

(34)

		2005	2006	2005				2006				2007			
				31-3	30-6	30-9	31-12	31-3	30-6	30-9	31-12 ²⁾	31-3 ²⁾	30-6	30-9	
<i>x 1 000</i>															
Totaal		149,8	194,6	153,9	154,1	152,8	156,9	185,4	210,0	200,5	208,0	223,5	237,0	225,9	
Bedrijfssector 3)															
01-05	Landbouw en visserij	4,0	4,0	5,0	4,3	3,9	3,1	3,9	5,1	3,5	3,6	4,2	4,7	4,0	
10-45	Industrie en bouwnijverheid	22,7	33,5	21,3	23,4	24,6	25,4	30,6	35,3	36,9	37,3	40,3	43,5	43,9	
50-74	Commerciële dienstverlening	88,7	114,0	92,8	89,4	91,7	91,2	109,8	122,3	118,5	121,3	129,6	134,5	127,9	
75-93	Niet-commerciële dienstverlening	34,5	43,1	34,9	37,0	32,5	37,2	41,1	47,3	41,5	45,9	49,4	54,4	50,1	
Bedrijfstak 3)															
10-14	Delfstoffenwinning	0,2	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,3	0,3	
15-37	Industrie	12,5	17,8	11,4	12,9	13,8	13,8	15,9	18,9	18,9	21,4	21,7	23,8	24,4	
40-41	Energie- en waterleidingbedrijven	0,4	0,8	0,3	0,4	0,3	0,4	0,7	0,9	0,8	0,7	0,7	1,0	1,0	
45	Bouwnijverheid	9,7	14,8	9,4	9,8	10,3	11,2	13,8	15,4	17,1	14,7	17,5	18,3	18,2	
50-52	Handel	25,0	33,2	23,9	23,8	26,7	28,5	30,8	35,1	35,3	32,8	34,1	37,2	37,4	
55	Horeca	10,1	11,7	12,5	10,5	10,3	7,6	11,3	14,0	12,1	9,7	14,6	15,7	12,7	
60-64	Vervoer en communicatie	7,6	10,6	7,9	7,4	8,0	8,1	10,0	12,0	11,1	11,6	11,9	13,6	12,9	
	w.o. post en telecommunicatie	1,4	2,4	1,2	1,5	1,3	1,9	2,4	2,4	2,8	2,2	3,0	2,5	2,6	
65-67	Financiële instellingen	7,1	9,7	7,3	7,9	6,8	7,4	10,9	9,9	9,1	14,9	13,8	12,0	11,3	
70-74	Zakelijke dienstverlening	38,9	48,8	41,2	39,7	40,0	39,5	46,8	51,3	51,0	52,3	55,1	56,0	53,6	
	w.o. computerservice, informatietechnologie	6,8	9,4	7,1	6,3	7,4	8,0	9,8	9,5	9,5	9,1	8,7	9,4	9,3	
75	Openbaar bestuur	6,7	8,0	6,7	7,4	5,2	7,8	7,9	7,4	8,3	8,7	9,5	8,8	8,3	
80	Onderwijs	4,8	5,7	3,5	6,2	5,4	5,0	5,1	6,9	5,3	6,0	5,9	8,0	6,4	
85	Gezondheids- en welzijnszorg	15,8	20,9	16,1	16,1	15,1	17,8	20,1	23,5	19,9	21,5	25,0	26,4	26,5	
90-93	Cultuur en overige dienstverlening	7,2	8,4	8,6	7,3	6,8	6,5	8,1	9,5	8,1	9,6	9,0	11,2	8,9	
Bedrijfsgrootte															
Bedrijven met werknemers															
1- 9 werkzame personen											51,3	54,0	55,0	49,1	
10-99 werkzame personen											71,8	75,6	78,9	75,8	
100 werkzame personen en meer											84,9	94,0	103,1	101,0	

1) Cursief weergegeven cijfers zijn gewijzigd als gevolg van het overgaan op een vernieuwd bedrijfsregister.

2) De uitkomsten vanaf het vierde kwartaal van 2006 zijn samengesteld op basis van een vernieuwd bedrijfsregister. De cijfers van die kwartalen sluiten daardoor minder goed aan op de cijfers van eerdere kwartalen.

3) Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling.

Vacatures naar economische activiteit, seizoengecorrigeerd

(34)

		2005				2006				2007*			
		31-3	30-6	30-9	31-12	31-3	30-6	30-9	31-12	31-3	30-6	30-9	
<i>x 1 000</i>													
Totaal		144,5	141,1	167,9	167,4	175,6	193,4	218,5	222,2	216,4	222,8	235,9	
Bedrijfssector 1)													
01-05	Landbouw en visserij	3,8	3,2	4,5	3,5	2,9	3,7	4,1	4,6	3,4	4,0	4,6	
10-45	Industrie en bouwnijverheid	20,3	21,6	26,3	26,9	29,5	32,9	38,8	39,5	39,5	41,5	44,6	
50-74	Commerciële dienstverlening	87,9	83,8	102,2	99,4	104,9	115,1	131,0	130,3	124,9	126,7	133,3	
	w.o.												
	handel	22,2	20,5	27,5	27,6	28,8	30,3	36,3	33,6	34,0	35,3	38,0	
	zakelijke dienstverlening	37,1	36,8	43,4	41,8	42,7	47,8	54,7	55,6	52,7	53,2	56,2	
75-93	Niet-commerciële dienstverlening	32,5	32,5	34,9	37,6	38,3	41,7	44,6	47,8	48,6	50,6	53,4	

1) Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling.

Ontstane vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte 1)

(34)

		2005	2006	2005				2006				2007		
				1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.2)	1e kw.2)	2e kw.	3e kw.
<i>x 1 000</i>														
Totaal		869	1 045	217	212	228	212	252	283	264	241	272	282	255
Bedrijfssector 3)														
01-05	Landbouw en visserij	34	36	9	8	11	6	7	10	11	7	8	9	7
10-45	Industrie en bouwnijverheid	125	157	30	32	31	31	38	42	41	35	42	42	38
50-74	Commerciële dienstverlening	513	620	129	122	136	125	152	170	155	141	160	166	147
75-93	Niet-commerciële dienstverlening	198	232	49	50	49	50	55	61	57	58	62	65	64
Bedrijfstak 3)														
10-14	Delfstoffenwinning	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-37	Industrie	68	87	15	18	18	17	20	23	22	23	23	25	22
40-41	Energie- en waterleidingbedrijven	2	3	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
45	Bouwnijverheid	54	66	14	14	13	13	17	18	18	12	18	16	14
50-52	Handel	177	221	37	39	52	48	50	61	57	51	55	59	55
55	Horeca	66	78	20	17	18	11	19	26	20	12	21	21	16
60-64	Vervoer en communicatie w.o. post en telecommunicatie	44	57	12	10	11	11	15	16	14	13	14	17	14
		8	12	1	2	2	3	4	3	3	2	3	4	2
65-67	Financiële instellingen	31	41	8	9	7	8	11	10	9	13	14	11	10
70-74	Zakelijke dienstverlening w.o. computerservice, informatietechnologie	195	222	52	48	48	46	57	57	56	53	56	58	51
		27	33	8	5	7	6	9	8	8	8	7	8	8
75	Openbaar bestuur	23	27	5	6	5	7	7	6	6	8	8	6	6
80	Onderwijs	33	37	6	10	10	7	7	10	10	9	9	12	13
85	Gezondheids- en welzijnszorg	95	117	24	23	22	26	28	31	26	30	34	32	33
90-93	Cultuur en overige dienstverlening	47	52	14	12	12	9	13	14	14	11	11	14	12
Bedrijfsgrootte														
Bedrijven met werknemers														
1- 9 werkzame personen														
10-99 werkzame personen														
100 werkzame personen en meer														

1) Cursief weergegeven cijfers zijn gewijzigd als gevolg van het overgaan op een vernieuwd bedrijfsregister.

2) De uitkomsten vanaf het vierde kwartaal van 2006 zijn samengesteld op basis van een vernieuwd bedrijfsregister. De cijfers van die kwartalen sluiten daardoor minder goed aan op de cijfers van eerdere kwartalen.

3) Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling.

Vervulde vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte 1)

(34)

		2005	2006	2005				2006				2007		
				1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.2)	1e kw.2)	2e kw.	3e kw.
<i>x 1 000</i>														
Totaal		832	994	183	212	229	208	224	259	274	239	257	269	266
Bedrijfssector 3)														
01-05	Landbouw en visserij	33	35	7	8	12	7	6	9	13	8	7	9	7
10-45	Industrie en bouwnijverheid	117	145	26	30	30	30	33	38	39	35	39	39	37
50-74	Commerciële dienstverlening	492	592	106	126	134	126	134	157	159	144	152	161	153
75-93	Niet-commerciële dienstverlening	190	222	44	48	53	45	51	55	62	52	59	60	68
Bedrijfstak 3)														
10-14	Delfstoffenwinning	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-37	Industrie	64	79	14	16	17	17	18	20	22	21	22	23	22
40-41	Energie- en waterleidingbedrijven	2	3	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
45	Bouwnijverheid	50	63	12	13	13	12	15	17	17	13	15	15	14
50-52	Handel	170	215	36	39	49	47	47	57	57	51	54	56	55
55	Horeca	65	74	14	19	18	14	15	23	22	13	16	20	19
60-64	Vervoer en communicatie w.o. post en telecommunicatie	42	55	10	10	10	11	13	14	15	13	14	15	15
		8	12	1	2	2	2	3	3	2	2	2	4	2
65-67	Financiële instellingen	29	38	6	8	8	7	8	11	9	14	15	13	11
70-74	Zakelijke dienstverlening w.o. computerservice, informatietechnologie	186	209	41	50	48	47	50	52	56	53	53	57	54
		23	31	5	6	6	6	7	8	8	7	7	7	8
75	Openbaar bestuur	23	25	6	5	7	5	7	6	5	6	7	7	7
80	Onderwijs	30	36	5	7	11	7	7	8	12	8	9	10	15
85	Gezondheids- en welzijnszorg	91	112	22	23	23	23	26	27	30	28	31	31	33
90-93	Cultuur en overige dienstverlening	45	49	11	13	12	10	11	13	15	10	12	12	14
Bedrijfsgrootte														
Bedrijven met werknemers														
1- 9 werkzame personen														
10-99 werkzame personen														
100 werkzame personen en meer														

1) Het aantal vervulde vacatures is inclusief het aantal vervallen vacatures. Cursief weergegeven cijfers zijn gewijzigd als gevolg van het overgaan op een vernieuwd bedrijfsregister.

2) De uitkomsten vanaf het vierde kwartaal van 2006 zijn samengesteld op basis van een vernieuwd bedrijfsregister. De cijfers van die kwartalen sluiten daardoor minder goed aan op de cijfers van eerdere kwartalen.

3) Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling.

Ontwikkeling van de omzet (incl. BTW) in de kantines en catering (SBI 555)

(36)

	2006				2007			Wijzigingen in % 1)		
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.*	2e kw. 2007 t.o.v. 2e kw. 2006	3e kw. 2007 t.o.v. 3e kw. 2006	1e kw. 2007- 3e kw. 2007 t.o.v. 1e kw. 2006- 3e kw. 2006
	<i>2000=100</i>									
Omzet	110	117	115	131	117	131	125	11,9	8,7	8,9

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Ontwikkeling van de omzet, prijs en hoeveelheid (incl. BTW) in de horeca (SBI 551, 553, 554)

(35)

	2007									Wijzigingen in % 1)			
	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	aug. 2007 t.o.v. aug. 2006	sept. 2007 t.o.v. sept. 2006	juli 2007- sept. 2007 t.o.v. juli 2006- sept. 2006	jan. 2007- sept. 2007 t.o.v. jan. 2006- sept. 2006
	<i>2000=100</i>												
Horeca traditioneel (SBI 551, 553 en 554)	124	125	125	126	125	126	125	125	128	3,1	3,9	3,2	3,3
Prijs	80	79	90	99	101	104	97	96	98	-0,3	-1,8	-0,6	2,5
Hoeveelheid	99	99	112	124	127	131	122	121	126	2,8	2,0	2,7	5,8
Omzet													
w.v.													
Hotels, pensions en conferentie-oorden (SBI 551)													
Prijs	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Hoeveelheid	91	91	113	129	131	140	115	114	143	4,0	4,7	4,7	6,6
Omzet													
Restaurants, cafetaria's, snackbars e.d. (SBI 553)	123	123	124	124	124	124	124	125	125	3,2	3,1	3,1	3,1
Prijs	83	81	92	101	104	105	103	102	98	0,7	-2,2	-0,1	3,7
Hoeveelheid	102	100	114	125	129	131	127	127	122	3,9	0,9	2,9	7,0
Omzet													
w.v.													
Restaurants (SBI 55301)	121	122	122	122	122	123	122	123	123	2,8	2,6	2,5	2,8
Prijs	85	83	94	103	105	106	103	103	101	2,7	-0,7	1,9	4,2
Hoeveelheid	103	101	115	126	128	130	126	127	124	5,6	1,8	4,5	7,0
Omzet													
Cafetaria's, snackbars, ijssalons e.d. (SBI 55302/03)	125	126	127	126	127	127	127	127	128	3,9	4,0	3,9	3,9
Prijs	80	78	88	98	102	103	101	101	92	-2,6	-4,7	-3,5	2,9
Hoeveelheid	100	99	112	124	129	131	129	128	117	1,2	-0,9	0,3	6,8
Omzet													
Cafés e.d. (SBI 554)		131	132	132	132	132	133	133	133	3,9	3,9	3,8	3,6
Prijs	77	80	82	89	89	93	88	85	87	-4,8	-2,6	-3,8	-1,1
Hoeveelheid	101	106	109	117	118	123	117	113	116	-1,1	1,2	-0,2	2,4
Omzet													

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Ontwikkeling van de omzet (incl. BTW) in de verblijfsrecreatie (SBI 552)

(36)

	2006				2007			Wijzigingen in % 1)		
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.*	2e kw. 2007 t.o.v. 2e kw. 2006	3e kw. 2007 t.o.v. 3e kw. 2006	1e kw. 2007- 3e kw. 2007 t.o.v. 1e kw. 2006- 3e kw. 2006
	<i>2000=100</i>									
Omzet	89	121	135	81	86	126	141	4,8	4,5	2,6

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.